

Verneplan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene - sentral høring

Vi viser til oversendte utkast til verneplan.

Området som er foreslått verna inneholder størstedelen av de områdene som klassifiserer som kvalifisert villmark (>5 km fra tekniske inngrep) i Agder og Rogaland. Det er en tungtveiende grunn til vern, og FRIFO ser det som positivt at området er foreslått verna etter naturvernloven. Urørt natur /fri natur blir det stadig mindre av, og FRIFO ser det som viktig å sikre disse områdene. Urørt natur er en viktig ressurs for det naturnære friluftslivet.

Areal:

FRIFO støtter DN sitt framlegg til arealavgrensning

Vernetype:

Nasjonalpark er trolig den riktige vernetyperen for Rjuven. De øvrige områdene er påvirket av en del tekniske inngrep som vannkraftutbygging, veger o.l. Landskapsvernområde er trolig passende for de øvrige arealene. Selv om biotopvern etter viltloven kan argumenteres for som verneform, tror FRIFO at det kan skape en del forvirring om denne verneformen blir innført da folk flest er lite fortrolige med hva et biotopvernområde innebærer. På den annen side kunne det vært interessant å få erfaringer med biotopvern etter viltloven.

Etter FRIFO sitt syn er arealavgrensningen viktigere enn verneformen. FRIFO ser det som avgjørende at det verna arealet blir så stort som mulig, og at arealet sør veien Brokke - Suleskard blir med i verneområdet. Om man velger landskapsvern eller nasjonalpark som verneform er ikke avgjørende for våre interesser.

Formål:

Det kan diskuteres om formålsparagrafen fokuserer noe ensidig på villrein, og om paragrafen burde justeres slik at den fokuserer bredere på biologisk mangfold. Ny kunnskap og endra bestandsforhold i framtida kan gjøre at fokus i framtida vil ligge på andre arter enn villrein. Det kan for eksempel være rødlistearter innenfor området som kanskje trenger like mye fokus om det villreinen gjør.

Ferdselsregler:

Punkt. 5.1

Når det gjelder ferdsel er forslaget at større organiserte arrangement som idrettsarrangement, jaktprøver, fot- og skiturer, hundekjøring og naturguiding er forbudt. Grensa for større arrangement er i tolkingskommentarene satt til 10 personer. Det er etter FRIFO sitt syn en unødvendig streng tolkning av hva som er et større arrangement. For å blant annet å gi barn og unge et forhold til natur, vil organiserte arrangement bli stadig viktigere. Dersom en hver speidergruppe, skoleklasse, barnehage, turlag eller organisasjon må ha "tillatelse" for å dra på tur kan mange turopplevelser gå tapt enten fordi gruppene blir nektet adgang eller fordi folk må søke og planlegge lang tid på forhånd eller ikke orker å søke. FRIFO går i mot en slik

søknadsordning da vi ser på den som en uthuling av allemannsrette. FRIFO kan heller ikke se at det er nødvendig å innføre en slik ordning for å ivareta verneformålet. Uansett må ulempene med en slik ordning veies nøye opp mot ulempene for friluftslivet. Det er et overordnet mål at allemannsretten blir tatt vare på. Vi kan ikke se at organisert ferdsel utgjør noe vesentlig problem for verneformålet i dag, eller i uoverskkelig framtid. Punkt 5.1 bør derfor fjernes fra vernereglene. Dersom det på lang sikt skulle oppstå store konflikter vil punkt 5.5 (DN sin myndighet til å regulere ferdsel ved forskrift) være en tilstrekkelig sikkerhetsventil. Imidlertid vil det være en langt bedre løsning å begrense uheldig organisert ferdsel gjennom dialog med aktuelle arrangører. Grunneiere vil også selv ha muligheter til å begrense visse former for organisert ferdsel (jf Frilufsloven sine bestemmelser).

Subsidiært mener FRIFO at en grense på 30 personer kan være en mer passende definisjon av hva som er et større arrangement.. Dette vil gjøre det mulig for en skoleklasse å dra på ekskursjon/klassetur uten å måtte søke om dispensasjon. Likeledes vil et tak på 30 personer dekke behovet for de fleste fot- og skiturer i regi av frivillige organisasjoner. FRIFO tror at en byråkratisk søknadsprosedyre med uvisst resultat vil gjøre at området blir mindre brukt i friluftslivssammenheng. Ulempene med et slikt tak på 10 personer for organiserte arrangement vil bli svært store sammenlikna med de relativt marginale miljøgevinstene av en slik regel.

Punkt 5.4

Når det gjelder ferdselsregler ser vi det som litt underlig at all militær operativ virksomhet (inkludert øvelser med tunge kjøretøy på barmark) er tillatt, mens sykling og ridehest ikke er tillatt (med unntak av eventuelle spesielt fastlagte traseer). Før det eventuelt fastlegges traser så vil et generelt forbud mot sykkel og hest gjelde. Dette forbudet vil i så fall gjelde for hele verneområdet både nasjonalparken og landskapsvernområdet. Paradoksalt nok er reglene utformet slik at motorisert transport vil være tillatt på veg, mens all sykling og hest vil være forbudt (før egne traseer evt. foreligger). FRIFO antar at dette ikke er DN sin intensjon, og vil oppfordre til at vernereglene justeres. Begrensningene i sykling og bruk av hest er en innskrenkning i forhold til allemannsretten i frilufsloven. Sykling og ridning har et svært lite omfang i området, og vi ser på et forbud som prinsipielt uheldig da det innskrenker allemannsretten. Begge aktivitetene er ikke-motoriserte tradisjonelle frilufsaktiviteter. Vi kan heller ikke se at sykling og ridning utgjør noen vesentlig konflikt med verneformålet, og vi opplever disse innskrenkningene som unødvendige ut i fra verneformål. Punkt 5.5 i verneforskriftene vil gi forvaltningen et kraftig nok redskap til å regulere ferdsel dersom det skulle oppstå behov for det. FRIFO vil foreslå at punkt 5.4 strykes fra verneforskriftene for både nasjonalparken og landskapsvernområdet.

Punkt. 5.5

Verneforskriftene åpner for å at all slags ferdsel skal kunne forbys innenfor hele eller deler av året på avgrensa områder. FRIFO håper at forvaltningsmyndighetene i det lengste vil vente med å ty til dette virkemiddelet. FRIFO er åpen for en diskusjon i tilfeller der det er dokumentert store skadevirkninger eller der skadeeffekten er åpenbar. FRIFO vil peke på at verneinteressene og friluftslivet i stor grad har overlappende interesser, og at friluftsliv er et vesentlig formål med nasjonalparkene. Det må foretas en balansert avveining mellom villreininteresser og friluftsliv-interesser og en omfattende høringsprosess før eventuelle ferdselsrestriksjoner blir innført.

Punkt 6

Det er viktig at vegen Brokke- Suleskard og Sirekrok - Lysebotn holdes vinterstengt slik punkt 6.2 legger opp til.

Punkt 7

FRIFO stiller spørsmål på om militær operativ motorisert virksomhet (øvelser av ulike slag) er nødvendig i verneområdet. Det er ønskelig om slik virksomhet kan foregå utenfor de relativt få etablerte verneområdene.

Vennlig hilsen

Harald Tronvik
Generalsekretær

Sølve Sondbø
fagkonsulent